

SVERIGES RUNINSKRIFTER

UTGIVNA AV

KUNGL. VITTERHETS HISTORIE OCH ANTIKVITETS AKADEMIEN

ANDRA BANDET

ÖSTERGÖTLANDS RUNINSKRIFTER

GRANSKADE OCH TOLKADE

AV

ERIK BRATE

STOCKHOLM

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

1911
[111410]

188. Bankeberg, Vikingstads sn, Valkebo hd.

Pl. LXV. Fig. 1 (B. 871).

Litteratur: B. 871; L. 1156; W. 113; Peringskiöld, *Mon.* VII; Broocman, *Beskr. öfver Östergötland*, s. 183; P. A. Säve, *ATS.* I, s. 79; *Reseberättelse* 1861, s. 40.

Peringskiöld säger runstenen finnas »vid Bankebärg i gårdet, i Wickenstad socken» och Broocman säger den stå vid Bankebergs gästgivargård. Stenen har därefter varit försvunnen, men P. A. Säve uppger, att den funnits å »nämndemannen Anders Jonssons tomt (Bankeberg, Vestergården)».

Enligt måtten i B. 871 har stenen varit 1,21 m hög, 96 cm bred vid foten, 1,12 m på mitten.

Runstenens vänstra övre hörn har varit avslaget och endast nedre delen av slingan är där synlig. Foten av tre stavar synes, den första kan förmodas hava varit **t**, så att **irs[t]** utgjort pret. *rēst* 'ristade', de två andra, som stå varandra nära, hava antagligen varit **u**.

I högra slingan visar B. 871 av fem runor blott nedre hälften av staven på den första, andra och fjärde, övre av den tredje och femte, vilka runor jag här betecknar med -.

Inskriften är alltså enligt B. 871:

purstn × irs[t] [u]nir × ruikisi - - - - × uk × ai—
 5 10 15 20 25 30

Det synes uppenbart, att **purstn** är *Þorstēn*, alltså förkortad ristning, och att **irs[t]** är omställning för ***rist** 'ristade'. Följande ord bör då hava varit 'runor', och detta ord erhålles, om till [u]nir lägges 15 r.

Ordet 'efter', som man därefter väntar, synes även vara omställt och torde omfatta 16—19 **uiki** i det 17 i är felläst för **t** och 18 **k** för **f**; 'efter' har alltså varit ristat ***ufti**.

Prep. 'efter' har styrt två genom 27—28 **uk** samordnade namn. Vilka dessa varit, kan icke avgöras; det första 20—26 kan hava varit **si[kstin]** Sigsten, det andra 29—30 och följ. möjligen **a[ustin]** 'Östen'.

Den fonetiska transskriptionen har alltså kanske varit:

Þorstēn rēst rūnar øfti Si[gstēn] ok Ø[stēn].

Översättning: Torsten ristade runor efter Sigsten och Östen.

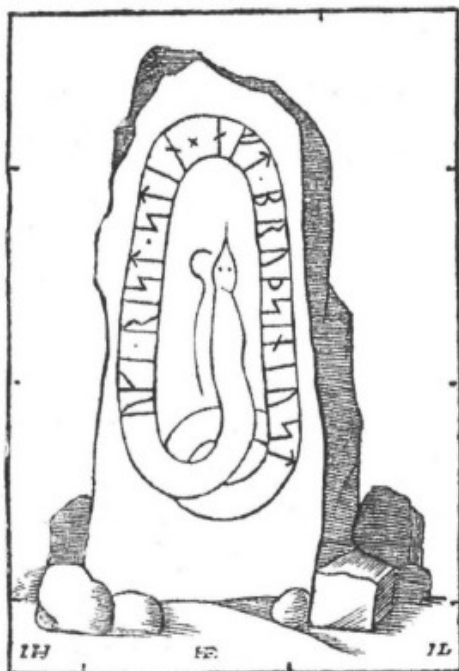
Ristningens anordning är alldeles densamma som på den 1910 funna Ög. 238 Bankeberg, varmed den dock icke kan vara identisk, då på Ög. 230 ingen del av slingan saknas och stenens topp skjuter högre upp över slingan.

189. Bo, Vikingstads sn, Valkebo hd.

Pl. LXV. Fig. 2.

Litteratur: B. 870; L. 1155; W. 112; Peringskiöld, *Mon.* VII; Broocman, *Beskr. öfver Östergötland*, s. 183; P. A. Säve, *ATS.* I, s. 79; *Reseber.* 1861, s. 41, teckn.; E. Ihrfors, *Ostrogothia sacra*, s. 27, teckn.

Runstenen står på Bo Västergårds mark i åkern 40 steg väster om vägen mellan Bo och Gunnarp med inskriften vänd norrut. P. A. Säve meddelar en sägen, att stenen en gång varit bortsläpad till Rakeryd för att inläggas i bron där, men som folket alls icke fick någon ro efter detta arbete, måste stenen åter föras dit, där den ännu står.

B. 870.

Ämnet är grå granit. Höjden 1,44 m, bredden vid foten 59 cm, vid nedre toppslingan 45 cm.

Om ett kors funnits, äro dess linier utplånade; P. A. Säves teckning visar ett enkelt kors under toppslingan.

Inskriften är följande:

+ tuki × rist · stin × aft · brup sin · iust ·

Namnet **tuki** motsvarar fsv. *Toki*, *Tuki*, vilket namn alltså har kort rotvokal.

Orden **rist**, **aft**, **brup** äro uppenbarligen förkortningar för **risti**, **aftir**, **brupur**, varigenom det blir sannolikt, att **iust**, som annars icke förekommer som namn, är förkortning av **iustin**, isl. *Jósteinn*, vilket namn Ög. 187 Hackstad ristas **yustin**, varigenom måhända samme man betecknas som i denna inskrift.

Översättning: Toke reste stenen efter sin broder Josten.

0 |-----| 1m.

2. Ög. 189. Bo.